

10

ปัญหาอาชญากรรม: หนามยอกอกการท่องเที่ยวไทย

เสียงร้องขอความช่วยเหลือจาก 2 นักท่องเที่ยวชาวอังกฤษที่ถูกฆาตกรรมบนเกาะเต่า อ.เกาะพะงัน จ.สุราษฎร์ธานี ในช่วงกลางดึกของวันที่ 15 กันยายน 2557 เปรียบเสมือนเสียงที่ปลุกให้ทั่วโลกหันมาจ้องมองและตั้งคำถามเกี่ยวกับความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของนักท่องเที่ยวในประเทศไทย

เพียงวันเดียวหลังจากเกิดเหตุ 2 นักท่องเที่ยวชาวอังกฤษที่ถูกฆาตกรรมบนเกาะเต่า สื่อเดลิเมล์ของอังกฤษได้ประโคมข่าวเรื่องอันตรายของการท่องเที่ยวในประเทศไทย โดยข้อมูลจากกระทรวงการต่างประเทศของสหราชอาณาจักรเปิดเผยว่า ตั้งแต่ปี 2552 เป็นต้นมา นักท่องเที่ยวชาวอังกฤษจำนวนถึง 11 คน ได้ถูกฆาตกรรมในประเทศไทย นอกจากนี้ ยังมีคดีข่มขืนอีก 11 คดี การทำร้ายร่างกาย 6 คดี และมีชาวอังกฤษที่ถูกนำตัวไปยังโรงพยาบาลด้วยสาเหตุต่างๆ จำนวน 267 คน

คดีเกาะเต่ากับกระแสนัวอาชญากรรมท่องเที่ยว

เหตุการณ์ที่เกาะเต่าและการเปิดเผยข้อมูลอาชญากรรมด้านการท่องเที่ยวในประเทศไทยจากสื่อต่างๆ ทั่วโลกนำมาซึ่งภาพลักษณ์ทางลบเกี่ยวกับความปลอดภัยของนักท่องเที่ยวในประเทศไทยอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งความไม่มั่นใจต่อมาตรการรักษาความปลอดภัยของหน่วยงานภาครัฐ รวมถึงการบังคับใช้กฎหมายซึ่งย่อหย่อนและขาดประสิทธิภาพจนคดีสะเทือนขวัญจำนวนหลายคดียังไม่ได้รับการสะสาง อาชญากรผู้ก่อเหตุยังคงไม่ถูกจับกุมและดำเนินคดี

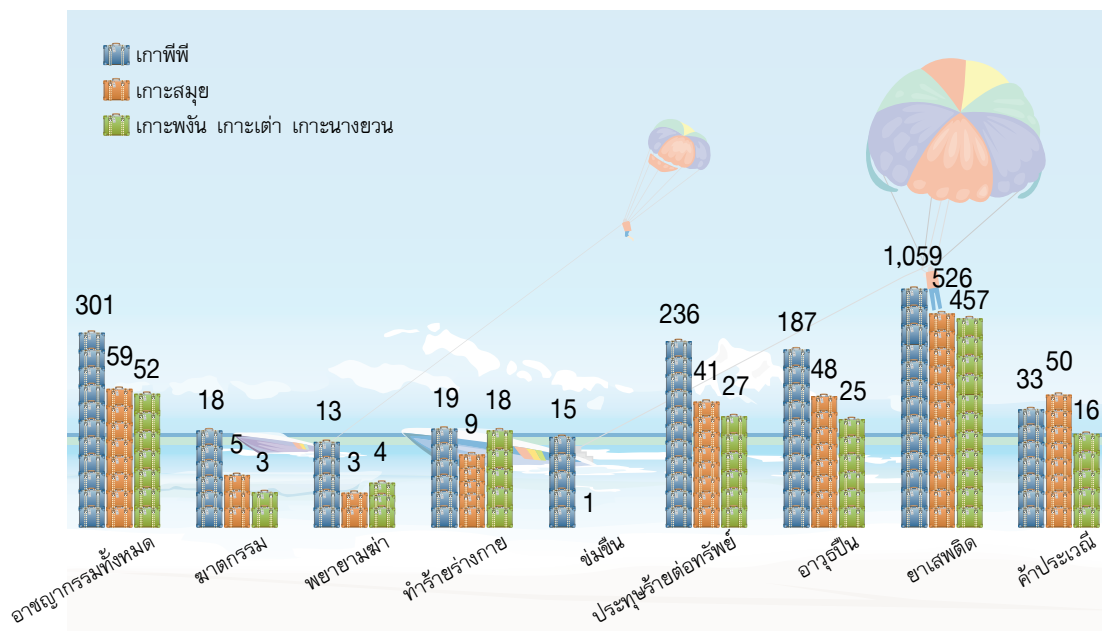
ความล่าช้าในการพิสูจน์ตัวผู้กระทำผิดในคดีเกาะเต่าทำให้สำนักข่าว CNN และเดอะเอมิเรอร์ ชุดคู่ยึดคืออาชญากรรมต่างๆ ที่เกิดขึ้นกับนักท่องเที่ยวต่างชาติในช่วงหลายปีที่ผ่านมา เพื่อเป็นการย้ำเตือนให้นักท่องเที่ยวทั่วโลกทราบถึงอันตรายจากการท่องเที่ยวในประเทศไทยไม่ว่าจะเป็นคดีนักท่องเที่ยวชาวอเมริกันพร้อมลูกชายที่ถูกทำร้ายจนเสียชีวิตที่จังหวัดกระบี่ในเดือนกรกฎาคม 2556¹ คดีหนุ่มชาวอังกฤษที่ถูกฆาตกรรมบนหาดรินเกาะพังันในวันสงกรานต์ปี 2555² คดีฆ่าชิงทรัพย์เจ้าของบริษัทนำเที่ยวของประเทศออสเตรเลียที่จังหวัดภูเก็ต³ คดีข่มขืนนางแบบสาวชาวฮอลแลนด์ที่อำเภอพระนาง จังหวัดกระบี่⁴ คดีนักท่องเที่ยวชาวออสเตรเลียร้องเรียนสื่อต่างประเทศว่าถูกตำรวจไทยยึดเหยียดข้อหาและเรียกรับสินบนคดีนักท่องเที่ยวชาวออสเตรเลียเช่ารถจักรยานยนต์และถูกคนไทยชนท้ายทำให้เสียชีวิต แต่พนักงานสอบสวนกลับไม่แจ้งข้อหาคนไทยที่ขับรถชน รวมไปถึงคดีการทำร้ายร่างกายและปล้นทรัพย์ การหลอกลวงนักท่องเที่ยว การล้วงกระเป๋า กระชากกระเป๋า และการฉ้อโกงบัตรเครดิตที่เกิดขึ้นกับนักท่องเที่ยวในประเทศไทยบ่อยครั้งตามสถานที่ท่องเที่ยวยอดนิยมต่างๆ อาทิ เกาะสมุย ภูเก็ต เชียงใหม่ พัทยา และกระบี่ ซึ่งส่งผลให้ภาพลักษณ์ด้านการท่องเที่ยวของประเทศไทยติดลบในสายตาชาวโลก

พื้กับสถิติอาชญากรรม 25 ครั้งต่อเดือน

จากสถิติการเกิดอาชญากรรมในพื้นที่ท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียงทางทะเลตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2556 ถึง 30 กันยายน 2557 ได้แก่ เกาะพีพี เกาะสมุย เกาะพังัน เกาะนางยวน และเกาะเต่า ที่นับเฉพาะเหตุการณ์ที่ได้รับการแจ้งในพื้นที่รับผิดชอบของสถานีตำรวจภูธรในท้องที่รวบรวมโดยสำนักข่าวไทยพีบีเอสพบว่า ในช่วง 1 ปีที่ผ่านมา มีเหตุอาชญากรรมบนเกาะพีพีมากที่สุดเฉลี่ยเดือนละประมาณ 25 ครั้ง ขณะที่เกาะสมุย เกาะพังัน เกาะนางยวน และเกาะเต่า เกิดเหตุเฉลี่ยเดือนละประมาณ 5 ครั้งที่น่าสนใจคือ การจับกุมผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับคดียาเสพติด อาวุธปืน รวมไปถึงการประทุษร้ายต่อทรัพย์สินที่มีจำนวนสูงจนน่าตกใจ อาทิ คดียาเสพติดในช่วงเวลา 1 ปีดังกล่าว มีมากถึงประมาณสองพันคดี คดีประทุษร้ายต่อทรัพย์สินกว่าสามร้อยคดี คดีฆาตกรรมมากถึง 26 คดี คดีข่มขืน 16 คดี (ดังปรากฏในรูปที่ 1) ซึ่งการกระทำผิดเหล่านี้อาจเป็นเหตุที่นำไปสู่อาชญากรรมขั้นร้ายแรงจนถึงชีวิตได้

ทั้งนี้ เจ้าหน้าที่ตำรวจผู้รับผิดชอบดูแลในพื้นที่ต่างให้ข้อมูลยืนยันว่า สถานที่ท่องเที่ยวที่เป็นเกาะมีอัตราการเกิดอาชญากรรมสูงกว่าสถานที่บนแผ่นดินใหญ่ สาเหตุหนึ่งอาจเนื่องมาจากนักท่องเที่ยวจากทั่วทุกมุมโลกที่ตั้งใจ

รูปที่ 1 สถิติอาชญากรรมบนแหล่งท่องเที่ยวประเภทเกาะที่สำคัญ

ที่มา : ข้อมูลจากการรวบรวมสถิติการเกิดอาชญากรรมในพื้นที่ท่องเที่ยวทางทะเล(เกาะ) จากทีมข่าวไทยพีบีเอส

มายังสถานที่เหล่านี้ก็เพราะแรงดึงดูดของกิจกรรมที่เสี่ยงต่ออาชญากรรม เช่น เทศกาลฟุตบอลมุนปาร์ดี ซึ่งเป็นกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับสุรา และกลุ่มเสี่ยงต่อปัญหายาเสพติด ความรุนแรง และการค้าบริการทางเพศ แต่คำถามที่สำคัญและท้าทายอำนาจของกฎหมายไทยคือ เหตุใดปัญหาอาชญากรรมเหล่านี้จึงไม่ได้รับการจัดการให้ดีขึ้นกว่าที่เป็นอยู่ ทั้งๆ ที่สถานที่เหล่านี้ ล้วนแล้วแต่เป็นสถานที่ที่มีชื่อเสียงและมีความอุดมสมบูรณ์ทางทรัพยากรธรรมชาติที่ดึงดูดใจนักท่องเที่ยวทั่วโลก เหตุใดภาครัฐจึงปล่อยให้พลละเลยให้อาชญากรรมหลากหลายรูปแบบที่กระทบต่อความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของนักท่องเที่ยวฝังรากลึกเช่นนี้

เครือข่ายสังคมออนไลน์กับการตื่นตัวเรื่องอาชญากรรม

จากคดีฆาตกรรม 2 นักท่องเที่ยวชาวอังกฤษที่เกาะเต่าก่อนกับเหตุการณ์ในลักษณะคล้ายคลึงกันที่เกิดขึ้นบ่อยครั้งในอดีต ไม่เว้นแม้กระทั่งกับนักท่องเที่ยวชาวไทยเอง นำมาซึ่งความพยายามของหลายฝ่ายในการค้นหาความจริงปัจจัยที่สร้างความตื่นตัวให้กับสังคมอย่างเห็นได้ชัดคงหนีไม่พ้นกระแสการค้นหาข้อมูลในลักษณะการสืบสวนและร่วมแสดงความคิดเห็นผ่านเครือข่ายสังคมออนไลน์ (social networks) อย่างกว้างขวาง โดยกลุ่มนักท่องเที่ยวโลกออนไลน์จำนวนมากทั้งชาวไทยและต่างประเทศต่างตั้งคำถามเกี่ยวกับระบบการดูแลความปลอดภัยของเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบในพื้นที่ ต่อมาประเด็นได้ขยาย

วงกว้างออกไปเป็นความแคลงใจต่อความโปร่งใสในวิธีการสืบสวนของเจ้าหน้าที่รัฐ และความเป็นธรรมต่อผู้ถูกกล่าวหา โดยมีการตั้งข้อสังเกตที่เชื่อมโยงไปยังกลุ่มผู้มีอิทธิพลในพื้นที่ซึ่งอาจใช้อิทธิพลของตนเพื่อบิดเบือนกระบวนการยุติธรรมของรัฐ ไม่ว่าจะข้อสงสัยดังกล่าวจะมีข้อเท็จจริงมากน้อยเพียงใด สิ่งที่ปฏิเสธได้ยากก็คือการมีอยู่จริงของอิทธิพลท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจท่องเที่ยว

มาเฟียท่องเที่ยวกับปัญหาอาชญากรรม

ผลประโยชน์อันมหาศาลที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจท่องเที่ยวส่งผลให้ผู้ประกอบการและนายทุนทั้งชาวไทยและต่างชาติจำนวนไม่น้อยที่ตักตวงและหาผลประโยชน์จากธุรกิจท่องเที่ยวเพื่อสร้างรายได้อันสูงสุดให้ตน โดยพยายามช่วงชิงความได้เปรียบ หาช่องว่างทางกฎหมาย หรือแม้กระทั่งการใช้อิทธิพลหลากหลายรูปแบบ การรับลัมปะทาน/ผูกขาดการใช้และบริหารจัดการทรัพยากรบนพื้นที่เฉพาะหรือรुक้าเขตหวงห้ามทั้งที่เป็นป่าไม้ ภูเขา ยอดดอย แหล่งน้ำ ชายหาด หรือแม้กระทั่งเขื่อนและเกาะแก่งต่างๆ และปรับเปลี่ยนสถานที่เหล่านั้นเพื่อรองรับธุรกิจการท่องเที่ยว การดำเนินการดังกล่าวก่อให้เกิดปัญหา “มาเฟียท่องเที่ยว” ที่กลายเป็นปัญหาสำคัญระดับชาติที่รอกการจัดการอย่างเร่งด่วนจากภาครัฐ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในพื้นที่ท่องเที่ยวอันเลื่องชื่อของไทย อาทิ ภูเก็ต พัทยา เชียงใหม่ หรือเกาะต่างๆ⁵

ปัญหามาเฟียท่องเที่ยวโดยเฉพาะมาเฟียข้ามชาติกำลังสร้างผลกระทบในวงกว้างต่อนักท่องเที่ยวและชุมชน

ท้องถิ่นจนนำไปสู่กระแสการต่อต้านที่รุนแรงขึ้นเรื่อยๆ ในช่วงต้นปี 2557 กลุ่มผู้ประกอบการธุรกิจรถรับจ้าง ผู้ประกอบการธุรกิจท้องถิ่น และประชาชนบางส่วนในเมืองภูเก็ต ได้ออกมาเรียกร้องให้ภาครัฐเร่งจัดการแก้ปัญหา มาเพื่อต่างชาติโดยเฉพาะผู้ประกอบการชาวรัสเซีย เกาหลี และจีน ที่เข้ามาแย่งอาชีพคนไทยและมี พฤติกรรมคุกคามนักท่องเที่ยว โดยจ้างคนไทยเป็น นอมินีเพื่อประกอบกิจการผิดกฎหมาย จนทำให้นายสมศักดิ์ ฐรีศรีศักดิ์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวง การท่องเที่ยวและกีฬา และนายธาริต เฟิงดิษฐ์ อธิบดี กรมสอบสวนคดีพิเศษ (ดีเอสไอ) ในขณะนั้นต้อง ลงพื้นที่เพื่อจัดการปัญหาดังกล่าวร่วมกับผู้ว่าราชการ จังหวัดภูเก็ต ผู้บังคับการตำรวจภูธรจังหวัดภูเก็ต และ ตำรวจท่องเที่ยวจังหวัดภูเก็ต จนในที่สุดได้วางแนวทาง แก้ปัญหาโดยการจัดตั้งศูนย์ปฏิบัติการร่วมเพื่อป้องกัน และปราบปรามผู้มีอิทธิพลที่เป็นภัยกับการท่องเที่ยว (ศป.อท.) ที่จังหวัดภูเก็ต แต่แนวทางดังกล่าวก็ยังคง เป็นเพียงความหวังที่รอให้เกิดการดำเนินการอย่าง จริงจัง

ภายหลังการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองในปี 2557 คณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) ได้ออก มาตรการเพื่อจัดระเบียบสถานที่ท่องเที่ยวทางทะเล ที่สำคัญ เช่น หาดพัทยา เกาะล้าน หาดบางแสน หาด หัวหิน โดยทำการปรับสภาพภูมิทัศน์ และจัดระเบียบ ผู้ประกอบการธุรกิจที่พัก ร้านอาหาร ธุรกิจเตียงผ้าใบ รวมถึงผู้ประกอบการรถเช่าและรถรับจ้างต่างๆ ที่มี พฤติกรรมเอารัดเอาเปรียบนักท่องเที่ยว นอกจากนี้ กระทรวงมหาดไทยได้สั่งการให้ทุกจังหวัดเพิ่มระดับ การดูแลความปลอดภัยให้แก่นักท่องเที่ยวและประชาชน ในพื้นที่รับผิดชอบของตน อย่างไรก็ตาม หากพิจารณา จากสภาพความเป็นจริงในปัจจุบันแล้ว คงต้องยอมรับ ว่าการจัดระเบียบดังกล่าว สามารถจัดการกับ ผู้ประกอบการรายย่อยที่ส่วนใหญ่เป็นคนไทยเท่านั้น ส่วนกลุ่มมาเพื่อต่างชาติที่เป็นกลุ่มทุนใหญ่และมีระบบ การดำเนินธุรกิจในพื้นที่แบบเบ็ดเสร็จก็ยังคงมีอิทธิพล และดำเนินธุรกิจที่สุ่มเสี่ยงต่อการละเมิดกฎหมาย ไม่ต่างจากเดิมนัก ทำให้ภาคประชาสังคมไม่แน่ใจว่า แนวทางดังกล่าวจะสามารถจัดการกับปัญหาที่มาเพื่อ ท่องเที่ยวได้อย่างจริงจัง

คสช. กับมาตรการกระตุ้นการท่องเที่ยว

กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา สภาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว แห่งประเทศ (สทท.) และสมาคมไทยธุรกิจการท่องเที่ยว (แอตต้า) ในฐานะที่เป็นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องโดยตรง ต่างออกมา แสดงความเป็นห่วงต่อแนวโน้มการท่องเที่ยวของประเทศไทย ที่อาจได้รับผลกระทบจากภาพลักษณ์ทางลบต่อเหตุอาชญากรรม ต่างๆ ที่เกิดขึ้นประกอบกับในช่วงปี 2557 ที่ผ่านมา จำนวน นักท่องเที่ยวที่เดินทางมาประเทศไทยมีจำนวนลดลงจากปัจจัย ภายนอกที่เป็นผลกระทบจากการตกต่ำของภาวะเศรษฐกิจโลก รวมถึงปัจจัยภายในประเทศ อันได้แก่ การประกาศใช้กฎอัยการ ศึกทุกพื้นที่ จนรัฐบาลภายใต้การนำของ พล.อ.ประยุทธ์ จันทร์ โอชา นายกรัฐมนตรี ต้องกระตุ้นเศรษฐกิจและการท่องเที่ยว เช่น การยกเว้นค่าธรรมเนียมการตรวจลงตราประเภทนักท่องเที่ยว (Tourist Visa) ที่ถือหนังสือเดินทางจีนและหนังสือเดินทาง จีนไทเปเป็นเวลา 3 เดือน ในช่วงเดือนสิงหาคม – ตุลาคม 2557 เป็นต้น

ทิศทางต่อไปของการท่องเที่ยวไทย

การแผ่ขยายและหยั่งรากลึกของกลุ่มผู้มีอิทธิพลตั้งแต่ ระดับพื้นที่ไปจนถึงระดับประเทศที่ครอบงำธุรกิจท่องเที่ยวและ บริการที่เกี่ยวข้องทั้งบริษัททัวร์ อสังหาริมทรัพย์ ร้านอาหาร โรงแรม รีสอร์ท ผับ บาร์รวมถึงคิรลเช่าและรถรับจ้าง ก่อให้เกิดปัญหาการผูกขาดและการให้บริการที่ไม่เป็นธรรม ตลอดจนการเอารัดเอาเปรียบ การข่มขู่และประทุษร้ายต่อชีวิต และทรัพย์สินของนักท่องเที่ยวทั้งทางตรงและทางอ้อม จนนำไปสู่ความไม่เชื่อมั่นในความปลอดภัยทางร่างกายและจิตใจ จนในที่สุดอาจส่งผลกระทบต่อการท่องเที่ยวในระดับมหภาค หากอุตสาหกรรมท่องเที่ยวที่สร้างรายได้ให้กับประเทศอย่าง เป็นกอบเป็นกำตกอยู่ในภาวะซบเซา และนักท่องเที่ยวตัดสินใจ เปลี่ยนจุดหมายการท่องเที่ยวไปยังประเทศอื่นก็จะนำมาซึ่ง ผลกระทบทางเศรษฐกิจโดยรวมของประเทศ หากรอให้วันนั้น มาถึงก็คงยากต่อการกู้คืนภาพลักษณ์และความเชื่อมั่นที่จะดึงดูด นักท่องเที่ยวจากทั่วโลก ดังนั้น การรักษาความปลอดภัยของ นักท่องเที่ยวจึงต้องดำเนินการควบคู่ไปกับการแก้ไขปัญหาเรื่อง มาเพื่อท่องเที่ยวซึ่งเป็นมูลเหตุเบื้องต้นที่บ่มเพาะปัญหา อาชญากรรมและการเอารัดเอาเปรียบนักท่องเที่ยวในรูปแบบ ต่างๆ

